

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Ondertekening Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek Alphen aan den Rijn

Geachte Statenleden,

Via deze brief informeren wij u over het aangaan van de Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek met de gemeente Alphen aan den Rijn en de gevolgen daarvan.

Aanleiding

De gemeente Alphen aan den Rijn werkt, samen met onder andere de provincie Zuid-Holland, aan de ontwikkeling van een plan voor onder andere woningbouw en natuurontwikkeling in de polder Gnephoek. De polder Gnephoek ligt tussen Alphen aan den Rijn, Woubrugge en Koudekerk aan den Rijn, ten westen van de Heimanswetering en ten noorden van de Oude Rijn en heeft een oppervlakte van meer dan 200 hectare. De kern van de ontwikkeling wordt gevormd door de realisatie van circa 5.500 woningen en circa 60 hectare natuur.

Bestuursovereenkomst Ontwikkeling Gnephoek

Op 18 oktober 2024 is de Bestuursovereenkomst Ontwikkeling Gnephoek (PZH-2024-856585237), hierna: BOOG, ondertekend door de gemeente Alphen aan den Rijn, het Hoogheemraadschap van Rijnland, de regio Holland Rijnland en de provincie Zuid-Holland. In deze overeenkomst is onder andere afgesproken dat wij aan u zullen voorstellen om het provinciale omgevingsbeleid op een aantal onderdelen te herzien om ervoor te zorgen dat de voorgenomen ontwikkeling van de Gnephoek, zoals vastgelegd in de BOOG, niet meer strijdig is met het provinciale Omgevingsbeleid. In de brief van Gedeputeerde Staten van 7 oktober 2025 (PZH-2025-879692755) heeft u een update gekregen over de stand van zaken van deze herziening.

Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit

Bij het aangaan van de BOOG is door ons toegezegd dat er voorafgaand aan de aanbidding van de herziening van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening aan de Provinciale Staten een Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek (hierna: Uitwerkingsovereenkomst) overeengekomen gekomen zal worden met de gemeente Alphen aan den Rijn. In de Uitwerkingsovereenkomst worden o.a. afspraken gemaakt over de stimulering van duurzame mobiliteit in de Gnephoek, over welke infrastructurele maatregelen uitgevoerd zullen worden, hoe dat georganiseerd wordt en op welke wijze eventuele benodigde concretisering van afspraken in de toekomst plaatsvindt.

Uitgangspunt Mobiliteitsonderzoek Gnephoek

In de BOOG is, met betrekking tot de mobiliteit, het principe 'de veroorzaker betaalt' vastgelegd. Waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor de realisatie, kosten, beheer, financiering en onderhoud van alle mobiliteitsmaatregelen als gevolg van de gebiedsontwikkeling Gnephoek en de provincie verantwoordelijk is voor mobiliteitsmaatregelen als gevolg van autonome groei op

provinciale wegen. De mobiliteitseffecten op het wegennetwerk, van zowel de autonome ontwikkeling als de effecten van de gebiedsontwikkeling Gnephoek zijn doorgerekend voor het jaar 2040.

De opzet van het mobiliteitsonderzoek is erop gericht de verkeerseffecten op het wegennet te beperken door het stimuleren van duurzame mobiliteit en modal-shift maatregelen, waarbij wordt ingezet op een verschuiving van autogebruik naar lopen, fietsen en openbaar vervoer. Duurzame mobiliteitskeuzes, zoals deelmobiliteit, geconcentreerd parkeren en autoluwe of autovrije straten, zijn daarbij expliciet meegenomen in de modelberekeningen van het onderzoek.

Uitkomsten Mobiliteitsonderzoek Gnephoek

Uit het onderzoek blijkt dat de meeste verkeersimpact optreedt op het lokale wegennet, gevolgd door de provinciale weg N207 tussen Alphen aan den Rijn en de A4 en de rijksweg N11. Op de overige wegen is het verkeerseffect relatief beperkt. Op de provinciale N207 neemt de verkeersbelasting met name toe bij de kruispunten N207–Eisenhowerlaan en N207–Kruisweg. Daarbij is gebleken dat het kruispunt N207–Eisenhowerlaan vooral overbelast raakt door verkeer van en naar de Gnephoek, terwijl het kruispunt N207–Kruisweg bij autonome groei al een knelpunt vormt.

Afspraken Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek

In de Uitwerkingsovereenkomst zijn op hoofdlijnen (zie bijlage 1) de volgende afspraken gemaakt:

- Mobiliteitsconcept Gnephoek: bij de inrichting volgt de gemeente het STOMP- principe¹;
- Verantwoordelijkheid gemeente: alle mobiliteitsmaatregelen binnen Gnephoek en noodzakelijke aanpassingen op het wegennet buiten Gnephoek, waaronder:
 - o Een aquaduct onder de Heimanswetering. Waarbij de gemeente eigenaar en financieel verantwoordelijk is voor de voorbereiding, realisatie, beheer en onderhoud. De voorbereiding en realisatie vinden plaats in samenspraak met de Provincie. Afspraken indien de gemeente het aquaduct door onvoorziene omstandigheden niet realiseert en/of een beweegbare brug realiseert in plaats van het Aquaduct zijn vastgelegd in de Uitwerkingsovereenkomst, waaronder dat de gemeente verantwoordelijk is voor benodigde aanvullende maatregelen (zoals het weghalen van de 's Molenaarsbrug) en dat het woningbouwprogramma, in overleg met de Provincie, wordt aangepast binnen de kaders die dan passend zijn.
 - o Een nieuwe fietsbrug over de Oude Rijn. Waarbij de gemeente eigenaar en financieel verantwoordelijk is voor de voorbereiding en realisatie. De provincie voert na realisatie de bediening, beheer en onderhoud uit op kosten van de gemeente. De haalbaarheid en de locatie van de nieuwe fietsbrug, al dan niet met of zonder behoudt van de 's Molenaarsbrug, wordt momenteel nog onderzocht. Afspraken hierover volgen na lopend nautisch onderzoek (afronding onderzoek begin tweede kwartaal 2026). Eventueel aanvullende afspraken worden vastgelegd en met u gedeeld voordat u besluit over de Herziening Omgevingsbeleid Ontwikkeling Gnephoek (6 mei 2026).
 - o Kruispunt N207-Eisenhowerlaan: gemeente financiert volledig een extra linksafstrook om de capaciteit te vergroten en de verkeersafwikkeling te verbeteren. De provincie voert als eigenaar van de N207 de werkzaamheden uit en na realisatie neemt de gemeente de kosten voor haar rekening op basis van werkelijke kosten. Een goede doorstroming is hier ook belangrijk voor de RNet-buslijn 470 tussen Alphen aan den Rijn en Schiphol.

¹ Bij de inrichting van de Gnephoek wordt het STOMP-principe gehanteerd, waarbij eerst beredeneerd en geprioriteerd wordt vanuit Stappen (lopen), daarna Trappen (fietsen), daarna Openbaar Vervoer, daarna MaaS (deelmobiliteit) en tenslotte de Privéauto.

- Kruispunt N207-Kruisweg: provincie realiseert en financiert een extra rechtsafstrook om de capaciteit te vergroten en de verkeersafwikkeling te verbeteren. Dit omdat het knelpunt al aanwezig is in de autonome situatie. Een goede doorstroming is hier ook belangrijk voor de RNet-buslijn 470 tussen Alphen aan den Rijn en Schiphol.
- De 's Molenaarsbrug (eigendom provincie) wordt door de gemeente uiterlijk bij oplevering fase 1 van de gebiedsontwikkeling afgesloten voor gemotoriseerd verkeer (met uitzondering van OV). Mocht het aquaduct niet gerealiseerd worden, dan zal de 's Molenaarsbrug nooit als primaire ontsluiting kunnen gelden.

Kort samengevat, in de Uitwerkingsovereenkomst zijn samen met de gemeente afspraken gemaakt over alle mobiliteitsmaatregelen die voortvloeien uit de gebiedsontwikkeling Gnephoek. Wij zijn voornemens één maatregel (het kruispunt N207-Vriezenweg) in de omgeving van de gebiedsontwikkeling voor onze rekening te nemen. Wij zijn voornemens verantwoordelijkheid voor deze maatregel te nemen omdat uit het verkeersonderzoek is gebleken dat dit kruispunt in de autonome groei een knelpunt is.

Gevolgen Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek

In de Uitwerkingsovereenkomst nemen wij een resultaatverplichting op ons om het besluit tot toekenning van de middelen voor maatregelen op de N207 voor te leggen aan u bij de Voorjaarsnota 2026. Dit gaat om een totaalbedrag van €1,45 miljoen investering (prijspeil Q3 2025) en bestaat uit 2 componenten:

- €0,55 miljoen investering voor het kruispunt N207-Eisenhowerlaan, met dekking 100% derden (gemeente).
- €0,9 miljoen investering voor het kruispunt N207-Vriezenweg, met dekking 100% provincie.

De bedragen worden geïndexeerd volgens de afspraken in de Uitwerkingsovereenkomst. Deze indexatie wordt gedekt vanuit de daarvoor gereserveerde middelen binnen het PZI (reservering prijsontwikkeling projecten).

De bevoegdheid tot het aangaan van de Uitwerkingsovereenkomst is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten. Gelet op de provinciale belangen die gediend zijn met het tijdig overeenkomen van afspraken in de Uitwerkingsovereenkomst, zijn wij voornemens om de Uitwerkingsovereenkomst in februari 2026 met de gemeente Alphen aan den Rijn aan te gaan.

De Uitwerkingsovereenkomst wordt aangegaan binnen de kaders van de BOOG.

Planning en vervolg

In onze brief van 7 oktober 2025 (PZH-2025-879692755) heeft u een update gekregen over de stand van zaken en te nemen stappen voor de Herziening Omgevingsbeleid Ontwikkeling Gnephoek. Wij zullen in overleg met de gemeente en afhankelijk van de resultaten van het Nautisch Simulatieonderzoek (beoogd eindrapport begin tweede kwartaal 2026), besluiten of de fietsbrug over de Oude Rijn gerealiseerd kan worden en zo ja op welke locatie. Indien nodig volgt hierna een addendum bij deze Uitwerkingsovereenkomst. Wij streven ernaar u op de hoogte te stellen van de uitkomst van dit traject, voordat u een besluit neemt over de Herziening Omgevingsbeleid Ontwikkeling Gnephoek (6 mei 2026).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

- Uitwerkingsovereenkomst Mobiliteit Gnephoek
- Bestuursovereenkomst ontwikkeling Gnephoek (BOOG)
- Resultaten Onderzoek Mobiliteitseffecten Gnephoek
- Overeenkomst bediening en onderhoud Alphen aan den Rijn (PZH-2014-492555449)
- Samenwerkingsovereenkomst Loswal Hoogewaard (PZH-2020-760177436)